

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/458/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211222693
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1211222693.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa : EOS KSI Česká republika, s.r.o., IČO : 25 117 483, Praha 4, Novodvorská 994, Česká republika, zastúpená TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. Bratislava, Údernícka 5, proti odporcovi : G. S., X. O. X., W. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou J. L., zamestnankyňou Okresného súdu Bratislava V, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, zastúpené JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Svidník, Ul. Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 760,60 € s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. 7. 2012 č.k. 15C 98/2012 - 66, v pomere hlasov 3 : 0, takto

rozhodol :

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka **p o t v r d z u j e**.

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania **z a m i e t a** .

Vedľajší účastník na strane odporcu je **p o v i n n ý** nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania a to trovy právneho zastúpenia vo výške 40,03 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa, do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Uvedeným uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia žalovanej sumy s príslušenstvom titulom dlhu na spotrebnom úvere, a to na základe späťvzatia návrhu navrhovateľom, ešte pred začatím pojednávania o veci, podľa § 96 ods. 1, 2, 3 O.s.p.

Súd prvého stupňa napokon v predmetnom uznesení na základe ust. § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. rozhodol o vrátení poplatku za návrh na začatie konania navrhovateľovi v sume 38,87 € (t.j. po krátení poplatku o 6,63 €).

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. tak, že odporcovi nepriznal žiadne trovy konania; odporcovi síce vzniklo právo na náhradu trov konania, pretože to bol navrhovateľ, ktorý po procesnej stránke zavinil zastavenie konania späťvzatím návrhu, avšak odporcovi žiadne trovy nevznikli, resp. žiadne si neuplatnil.

V prípade vedľajšieho účastníka dospel prvostupňový súd k záveru, že mu náhradu trov rovnako prináleží v zmysle zásady úspechu vo veci so zreteľom na procesný výsledok konania, podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. S poukazom na právo účastníka konania dať sa v konaní zastúpiť a na právo na náhradu trov konania, prvostupňový súd zdôraznil, že ak súd rozhoduje o trovách konania

(o ich náhrade) podľa ustanovenia § 146 ods. 2, prvá veta O.s.p. (no i podľa iných ustanovení), nemôže si vystačiť iba so zistením, že účastníkovi trovy vznikli, no musí skúmať aj to, či ide o trovy vynaložené účelne a ani náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať bez skúmania účelnosti ich vynaloženia, čo potvrdzuje aj Nález ÚS SR vo veci II. ÚS 78/03. V tejto súvislosti prvostupňový súd uviedol, že sa dôkladne zaoberal otázkou účelnosti prípadne vynaložených trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka pričom dospel k záveru, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nemožno považovať za trovy účelne vynaložené na uplatnenie či bránenie jeho práv, resp. práv odporcu. Prvostupňový súd argumentoval tým, že vedľajším účastníkom v prejednávanej veci je Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, teda združenie na ochranu spotrebiteľa, ktoré vzniklo práve na to, aby poskytovalo predovšetkým právnu pomoc spotrebiteľom (a jeho registrácia tým bola podmienená). V postavení vedľajšieho účastníka konania sa združenie môže dať zastúpiť v konaní advokátom, avšak náhrada za takéto zastúpenie v prípade subjektu, ktorý vznikol práve z dôvodu, aby účastníka konania (spotrebiteľa) v konaní zastupoval, nie je možné považovať za účelne vynaložené náklady pre účely náhrady trov konania v zmysle § 146 ods. 2, prvá veta O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Uvedené uznesenie napadol v zákonnej lehote odvolaním vedľajší účastník na strane odporcu; jeho odvolanie smerovalo proti výroku o nepriznaní mu náhrady trov konania, v ktorej časti navrhoval uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť a priznať mu náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v sume 110,93 €. Trovy právneho zastúpenia mali byť vedľajšiemu účastníkovi na základe ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. priznané. Nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu o tom, že v jeho prípade išlo o neúčelne vynaložené trovy. Vedľajší účastník v odvolaní poukázal na to, že nezistil, že by rovnakú argumentáciu, akú voči nemu použil v napadnutom rozhodnutí, prvostupňový súd použil aj voči navrhovateľovi, ktorý má v predmete svojej činnosti vymáhanie pohľadávok, na Slovensku zamestnáva 210 zamestnancov, dáva sa zastupovať silnou špecializovanou advokátskou kanceláriou proti slabým spotrebiteľom. Naopak, súdy navrhovateľovi bez akýchkoľvek pochybností priznávajú náhradu trov konania, a to aj za úkon, ktorý v advokátskej tarife nemá oporu - písomné podanie protistrane - pokus o zmier. Súdy dlhodobo vybavovali spotrebiteľskú agendu vydávaním platobných rozkazov, prípadne rozsudkami pre zmeškanie, v rozpore so zákonom. V množstve prípadov už len samotný vstup vedľajšieho účastníka do konania pôsobil na navrhovateľa odradzujúco, v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť svojho nároku, vzal navrhovateľ svoj návrh späť a konanie žiadal zastaviť. Súd by mal podporiť činnosť Združenia tým, že mu prizná náhradu trov konania, v opačnom prípade by činnosť nemajetného Združenia mohla byť paralyzovaná. Navrhovateľ, ktorý plošne na celom Slovensku porušuje spotrebiteľské práva, v prípade nepriznania trov vedľajšieho účastníka mohol naďalej vykonávať svoju prax bez akejkoľvek ujmy - napr. povinnosti nahradiť trovy konania. Keďže vec bola pôvodne evidovaná v registri Ro, súd zrejme vo veci vydal platobný rozkaz, v ktorom zaviazal odporcu nielen na úhradu istiny aj s príslušenstvom, ale aj na náhradu trov konania.

Vedľajší účastník v odvolaní uviedol, že je nesprávne, ak súd Združeniu upiera právo na náhradu trov konania za právne zastúpenie s tým, že si má advokáta platiť z vlastných finančných prostriedkov a na náhradu by mal nárok len v právne náročných sporoch. Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby sa aj odborne spôsobilý účastník dal zastúpiť zástupcom. Nemôže to byť dôvod na nepriznanie mu náhrady trov právneho zastúpenia. Vedľajší účastník dodal, že Združenie má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva, avšak po opakovaných žiadostiach Ministerstvo hospodárstva SR schválilo v prospech Združenia finančnú podporu vo výške 4.000 €, z ktorej bolo doposiaľ vyplatených 1.000 €. Úkon právnej služby spočívajúci v prevzatí a príprave zastúpenia vrátane prvej porady, ktorý si vedľajší účastník uplatnil, je opodstatnený - zahŕňa v sebe aj žiadosť o poskytnutie informácií potrebných na vstup do konania, administratívnu činnosť spočívajúcu v evidencii podľa spisového poriadku, pridelení spisovej značky, založení spisu, vyhotovení písomného podania o vstupe do konania a jeho zaslaní súdu. Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania je predpokladom toho, aby Združeniu vzniklo právo požiadať o doručenie návrhu a príloh. Združenie oslovilo so žiadosťou o spoluprácu desiatky advokátov po celom Slovensku, avšak na trvalú spoluprácu dokázalo zabezpečiť len 2 advokátov, ktorí boli ochotní pracovať len za prísudok. Nie je pravdou, že ide o lukratívne zastupovanie. Ak by to bolo pravdou, silné advokátske kancelárie by túto činnosť už dávno realizovali. Vedľajší účastník si uplatňuje trovy v konaní z úplne pragmatických dôvodov. Do úvahy je nutné vziať aj novelizované znenie ust. § 137 O.s.p., s ktorým je názor súdu prvého stupňa v rozpore.

Pre prípad, že sa odvolací súd nestotožní s jeho právnou argumentáciou žiadal, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prerušil konanie a požiadal Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežných otázkach :

1/ Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod podporou Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa rozumie aj právo na náhradu trov súdneho konania.

2/ a) Či sa má čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie vykladať tak, že združeniu patrí náhrada trov za úspešné vedenie sporu, ak zmyslom a cieľom ochrany na strane spotrebiteľa bolo zbaviť spotrebiteľa záväzku z neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS alebo záväzku po použití nekalej obchodnej praktiky podľa smernice EP a Rady 2005/29/ES.

b) Ak je odpoveď na otázku podľa predchádzajúceho odseku taká, že Združeniu patrí náhrada trov v súdnom konaní, či možno toto právo nepriznať len z dôvodu, že sa z dôvodu hospodárnosti konania argumentovalo a následne aj rozhodlo na základe inštitútu premlčania, alebo sa rozhodlo o späťvzatí žaloby žalobcom po námietke premlčania vznesenej v konaní Združením.

3/ Či právna úprava podľa § 142 až § 151 slovenského občianskeho súdneho poriadku odporuje právu Európskej únie, ak neumožňuje Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov priznať plnú náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní, keď na druhej strane dodávateľovi náhradu trov konania umožňuje.

4/ Či je porušené základné právo spotrebiteľa a Združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania spotrebiteľovi alebo Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov napriek ich úspechu v súdnom konaní a nevyporiada sa s odlišnými súdnymi rozhodnutiami v obdobných veciach, ktoré boli súdu predložené, a ktoré sú zjavne odlišne právne zdôvodnené.

Uvedené otázky odvolateľ (vedľajší účastník) považoval za otázky zásadného právneho významu, pretože ide o otázku existencie a prežitia Združení.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka argumentoval tým, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie (a to aj s poukazom na jeho cieľ) schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenia na ochranu spotrebiteľa podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z.z. majú pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka navrhovateľ považoval za nadbytočné a neúčelné. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, podľa navrhovateľa navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Prvostupňový súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy neboli účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Navrhovateľ zastával názor, že ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutie Súdného dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje, sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Podľa navrhovateľa konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania. V danom prípade podľa názoru navrhovateľa nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia.

K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie v súvislosti s nárokom na náhradu trov konania združenia ako vedľajšieho účastníka uviedol, že má za to, že tento návrh je nedôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania, vzhľadom k tomu, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania. V zmysle práva Európskej únie je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, čiže Súdny dvor Európskej únie nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. Preskúmaním vnútroštátneho práva by SD EÚ prekročil svoje právomoci. Návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky preto navrhovateľ považoval za nedôvodný a účelový. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania potvrdil. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 40,03 € s DPH, pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 25,73 € s DPH a režijného paušálu vo výške 9,16 € s DPH. V závere svojho vyjadrenia poukázal na viaceré rozhodnutia iných senátov krajských súdov v obdobných veciach a predložil ich aj ako prílohu vyjadrenia.

Odporca sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka písomne nevyjadril.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania vedľajšieho účastníka, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník.

V zmysle citovaného ust. § 93 ods. 4 O.s.p. má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Za predpokladu, že účastníkovi konania na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje vznikne právo na náhradu trov konania, môže byť náhrada trov konania priznaná aj samotnému vedľajšiemu účastníkovi.

Zo spisového materiálu súdnej veci je zrejmé, že súd prvého stupňa zastavil konanie z dôvodu, že podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 3. 7.2012, vzal navrhovateľ návrh v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ zaviniel zastavenie konania, odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Analogicky podľa § 93 ods. 4 O.s.p. právo na náhradu trov konania vzniklo súčasne aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu, ktorý do konania vstúpil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 29. 2.2012.

Podľa ust. § 25 ods. 1 O.s.p. si účastník ako zástupcu môže vždy zvoliť advokáta. Nakoľko vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva ako účastník, je oprávnený tzn. môže sa dať aj vedľajší účastník v konaní zastupovať advokátom. V prejednávanej veci vedľajšieho účastníka zastupoval advokát na základe plnomocenstva, pričom z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, že by súd prvého stupňa popieral alebo spochybňoval právo vedľajšieho účastníka resp. ústavné právo každého - vrátane vedľajšieho účastníka na právnu pomoc vyplývajúce z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, práve naopak. V prípade, že si účastník zvolí ako svojho zástupcu advokáta, musí však počítať aj so vznikom trov, nakoľko advokát má právo na úhradu svojich primeraných a opodstatnených nákladov. Preto skutočnosť, že súd účastníkovi právo na náhradu trov konania neprizná, sama osebe neznamená popretie rovnosti podmienok v konkrétnom súdnom konaní, a už vôbec to neznamená odňatie procesného práva účastníka na zastúpenie advokátom.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odvolačný súd považuje záver prvostupňového súdu o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi za vecne správny, pričom sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že tieto nespĺňajú podmienku účelnosti nevyhnutnú pre priznanie náhrady trov konania. V predmetnej právnej veci vedľajší účastník resp. právny zástupca vedľajšieho účastníka spolu s oznámením o vstupe do konania zároveň požiadal súd prvého stupňa o doručenie návrhu na začatie konania a jeho príloh a uplatnil si náhradu trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že v čase vstupu do konania nepoznal predmet sporu a len z označenia účastníkov konania usúdil, že ide o spotrebiteľskú vec. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že právny zástupca vedľajšieho účastníka si v podaní zo dňa 20. 7. 2012 označenom ako podanie vedľajšieho účastníka uplatnil trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby : prevzatie a príprava zastúpenia, s 20 % DPH a režijným paušálom, spolu vo výške 70,90 €. Odvolaciemu súdu však nie je jasné ako mohol právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonať prípravu zastúpenia, keď samotný vedľajší účastník nevedel, do akého konania vstupuje. Podľa odvolacieho súdu len na základe skutočnosti, že odporcom je spotrebiteľ, bez akejkolvek bližšej vedomosti o predmete a štádiu konania, do ktorého vstupuje, je prakticky nemožné náležite sa pripraviť na zastupovanie v tej ktorej veci. Odvolacia námietka vedľajšieho účastníka, že navrhovateľ mnohokrát už len na základe jeho vstupu do konania vezme návrh späť je podľa názoru odvolacieho súdu neopodstatnená. Vzhľadom na uvedené je potom potrebné sa prikloniť k tvrdeniu navrhovateľa uvedenému vo vyjadrení, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Dôvodný je aj argument navrhovateľa, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania.

Odvolačný súd rovnako za správny považuje aj ten názor súdu prvého stupňa, že vedľajší účastník, ktorý je založený na ochranu práv podľa osobitného predpisu by mal byť schopný poskytnúť odporcovi ako spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci vedenej na súde odbornú pomoc sám. Tento názor má oporu v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 78/03, v zmysle ktorého nie je porušením základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, ak účastníkovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, súd neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, ak ich nepovažuje za účelne vynaložené, a to práve preto, že vedľajší účastník bol na ochranu spotrebiteľa zriadený a teda má byť schopný v spotrebiteľských sporoch spotrebiteľov kvalifikovane zastupovať. Preto odvolací súd v neposlednom rade prihliadol aj na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníka vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania. Zároveň je odvolaciemu súdu z rozhodovacej činnosti známe, že vedľajší účastník paušálne vstupuje do konaní, v ktorých ako navrhovatelia vystupujú určité subjekty, a to bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka. Pri rozposielaní oznámení o vstupe do konaní, vyjadrení (vznesenie námietky premlčania), ide o identické typizované úkony podľa vzoru, ktoré môžu byť generované aj automatizované, pritom nemožno v každej jednej veci hovoriť o účelnom vynaložení trov právneho zastúpenia. Takéto konanie vedľajšieho účastníka nemožno považovať ani za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ, pre ktorý bolo toto združenie založené. Vyvoláva to skôr dôvodné podozrenie, že skutočným cieľom združenia nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale zárobková činnosť právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Právne irelevantná je odvolacia námietka vedľajšieho účastníka týkajúca sa toho, že podľa ust. § 137 O.s.p. mu náhrada výdavkov za zastupovanie advokátom výslovne patrí. Podľa ust. § 137 O.s.p. medzi trovy konania okrem iného patrí aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. V prípade, že by bol názor vedľajšieho účastníka správny, tak by nepriznanie trov konania v každom jednom prípade znamenalo porušenie ust. § 137 O.s.p. Toto ustanovenie pritom len exemplifikatívne vymenúva jednotlivé druhy trov konania, pričom na ich priznanie je potrebné splnenie podmienok vyžadovaných § 142 a nasl. O.s.p., medzi ktoré patrí aj účelnosť vynaložených trov konania. Navyše vedľajší účastník ako združenie na ochranu práv spotrebiteľa nie je v prejednávanej veci právnickou osobou oprávnenou zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Vystupuje len v pozícii vedľajšieho účastníka a v zmysle § 93 ods. 4 druhá veta O.s.p. koná sám za seba. Ako právnická osoba oprávnená zastupovať v konaní by vystupovalo len v prípade, že by mu účastník konania udelil plnomocenstvo na zastupovanie, čo však v prejednávanej veci nebolo preukázané a vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu.

Pokiaľ ide o rozsudok Súdneho dvora EÚ, na obsah ktorého poukázal vo svojom odvolaní vedľajší účastník, odvolací súd uvádza, že Súdny dvor EÚ v tomto rozsudku ustálil, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania a/alebo zastupovanie advokátom. Z uvedeného rozsudku však nevyplýva, že by vedľajší účastník ako právnická osoba založená na ochranu práv spotrebiteľa, mal vo všetkých konaniach, do ktorých vstúpi, právo na náhradu trov právneho zastúpenia bez splnenia podmienok vyžadovaných Občianskym súdnym poriadkom, a teda okrem iného aj účelnosti vynaložených trov konania.

Odvolací súd vo vzťahu k rozhodnutiam iných krajských súdov, na ktoré navrhovateľ vo svojom vyjadrení a vedľajší účastník vo svojom odvolaní poukazujú, uvádza, že nie je viazaný rozhodnutiami iných krajských súdov v obdobných veciach. Aj po oboznámení sa s obsahom týchto rozhodnutí zotrváva na svojom právnom názore, že trovy vedľajšieho účastníka neboli účelne vynaložené, a preto mu nevzniklo právo na ich náhradu.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správne, nakoľko navrhovateľ procesne zaviniť zastavenie konania, a preto odporcovi a aj vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na ich náhradu. Odporcovi v konaní žiadne trovy nevznikli a trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporcovi žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd sa ďalej zaoberal návrhom vedľajšieho účastníka na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy. (Pozn.: Od 1.12.2009 v dôsledku prijatia Lisabonskej zmluvy oficiálny názov Súdneho dvora znie Súdny dvor Európskej únie; názov Súdny dvor Európskych spoločenstiev sa používal do 30.11.2009).

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prichádza do úvahy vtedy, ak sa vedie konkrétne sporové konanie pred vnútroštátnym súdom, v rámci ktorého vznikne potreba výkladu či stanovenia hraníc aplikácie únieového práva, pretože vyriešenie tejto otázky je spôsobilé podstatným - prejudiciálnym spôsobom ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej. V súvislosti s prerušením konania však treba uviesť, že súd v skutočnosti môže, ale nemusí prerušiť konanie, pretože nie každý súd je povinný obrátiť sa s predbežnou otázkou na Súdny dvor, ale len súd, ktorý rozhoduje v poslednom stupni bez toho, aby sa proti jeho rozhodnutiu mohol podať opravný prostriedok alebo ak sa v konaní pred vnútroštátnym súdom rieši otázka platnosti právneho aktu Európskej únie. Súdom môže rozhodnúť o prerušení konania z vlastnej iniciatívy alebo môže takéto prerušenie konania navrhnúť účastník, avšak súd nie je v každom prípade povinný takému návrhu vyhovieť bez toho, aby o tom rozhodoval. Ak nejde o prípad obligatorného konania o prejudiciálnej otázke, tento procesný úkon súdu (prerušenie konania) závisí len od úvahy súdu, či požiada Súdny dvor o vyriešenie predbežnej otázky, a preto nemôže byť vyvolaný samotným podnetom alebo návrhom účastníka konania. V prípade, ak by vnútroštátny súd uznesením rozhodol o tom, že bude iniciovať konanie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, konanie preruší a obráti sa na Súdny dvor so žiadosťou.

System prejudiciálneho konania je základným mechanizmom práva Európskej únie, ktorého účelom je poskytnúť vnútroštátnym súdom prostriedok pre zabezpečenie jednotného výkladu a uplatňovanie práva Európskej únie v každom členskom štáte. Cieľom prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ je zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu komunitárneho práva a nie riešenie konkrétnych sporov, ktoré sú v kompetencii vnútroštátnych súdov a ani posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom komunitárnym (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 155/2011). Súdny dvor nerozhoduje ani o sporných skutkových otázkach konania pred národným súdom, ani o výklade alebo aplikácii vnútroštátneho práva.

Vedľajší účastník svojim návrhom formuloval otázky, v zmysle ktorých sa domáhal, aby Súdny dvor EÚ zodpovedal na otázku výkladu vnútroštátneho práva. V položených otázkach nejde o prípadný rozpor, či v danom prípade pri priznaní trov konania konal súd v rozpore s komunitárnym právom, ale vedľajší účastník sa v podstate domáhal zodpovedania, že mu trovy konania patria. Ustanovenie procesných podmienok, ktoré sa uplatnia pri prejednávaní a rozhodovaní sporov (a teda aj rozhodovanie o trovách konania) je vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu podľa zásady procesnej autonómie členských štátov, pod podmienkou, že takéto pravidlá nie sú menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a že nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Európskej únie (zásada efektivity) (rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Co 70/2012).

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol, že nepožiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, čím nie je daný dôvod pre obligatórne prerušenie konania zo strany odvolacieho súdu, a preto návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamietol.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal podľa podaného vyčíslenia náhradu trov vynaložených v odvolacom konaní za podané vyjadrenie k odvolaniu vo výške 40,03 €, za jeden úkon právnej služby spočívajúci vo vyjadrení navrhovateľa k odvolaniu vedľajšieho účastníka v sume 25,73 € s DPH a režijného paušálu 9,16 € s DPH, ktoré uložil vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu s poukazom na ustanovenie § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť právnemu zástupcovi navrhovateľa do troch dní.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.